

Asia: VN/22558/2020

Lausuntopyyntö monikanavarahoituksen purkamisen valmistelun virkamiesselvityksestä

Yksityisen sairaanhoidon hoito- ja tutkimuskorvaukset

Kommenttinne koskien yksityisen sairaanhoidon hoito- ja tutkimuskorvausten osiota (luku 3)

Kela-korvaukset mahdollistavat hakeutumisen yksityisten terveyspalveluiden piiriin vaihtoehtona julkiselle terveydenhuollolle, jos julkisten palveluiden saatavuus on syystä tai toisesta riittämätön tai esimerkiksi aikataulultaan liian joustamaton potilaan tilanteessa. Yksityisten terveyspalveluiden käyttäjät maksavat nykyisellään valtaosan käyntien kustannuksista itse. Huomionarvoista on, että mikäli Kelan rahoitusosuus yksityisistä terveyspalveluista poistuisi ja potilaita siirtyisi sen myötä käyttämään runsaammin julkisia terveyspalveluita, yksilön maksama osuus käyntihinnasta ei siirtyisi potilaan mukana julkisen terveydenhuollon käyntimaksujen ollessa oleellisesti tätä pienempiä. Samanaikaisesti on mahdollista, että haasteet hoitotakuuaikojen toteutumisessa lisääntyisivät julkiseen terveydenhuoltoon hakeutuvien potilaiden määrän lisääntyessä.

Mikäli yksityisten terveyspalveluiden Kela-korvaukset poistettaisiin, rajoittaisi se etenkin pienituloisten mahdollisuuksia käyttää yksityisiä terveyspalveluita, mikä aiheuttaisi huomattavaa eriarvoisuutta valinnanvapauden toteutumisessa kansalaisten välillä. Suomen Työterveyslääkäriyhdistys ry (STLY) ei kannata Kela-korvausten poistamista tai pienentämistä yksityisissä terveyspalveluissa.

Mikä valmisteluryhmän arvioimista vaihtoehdoista olisi mielestänne kannatettavin? Onko teillä tiedossanne jokin muu vaihtoehto, joka tulisi jatkotyöskentelyssä huomioida?

-

Matkakorvaukset

Kommenttinne koskien matkakorvausten osiota (luku 4)

-

Mikä valmisteluryhmän arvioimista vaihtoehtoista olisi mielestänne kannatettavin? Onko teillä tiedossanne jokin muu vaihtoehto, joka tulisi jatkotyöskentelyssä huomioida?

-

Vaativa lääkinällinen kuntoutus ja kuntoutuspsykoterapia

Kommenttinne koskien kuntoutuksen osioita (luku 5)

Suomen Työterveyslääkäriyhdistys näkee toimivan kuntoutusjärjestelmän keskeisenä, kun tavoitellaan työkyvyttömyyden ennaltaehkäisyä sekä työurien pidentämistä. Työikäisten pitäminen työkykyisenä on oleellinen osa koko yhteiskunnan toimintakykyä julkisen talouden kautta. Nykyisessä järjestelmässä kuntoutuksen myöntämisen yhtenä keskeisenä kriteerinä on työ- ja opiskelukyvyn ylläpitäminen. STLY:n huoli on, että mikäli nykyinen järjestelmä purettaisiin, kuntoutuksen tarveharkinnassa hämärtyisi tämä keskeinen periaate, mikä pahimmillaan lisäisi ennenaikaista työkyvyttömyyttä ja sitä kautta vähentäisi verotuloja.

Tiivistempoisesti muuttuva työelämä, jatkuva osaamisen päivittämisen tarve ja epävarmuus lisäävät vaatimuksia erityisesti psyykkiselle toimintakyvylle. Kuntoutuspsykoterapia on siten sairaanhoidon ja kolmannen sektorin tukitoimien ohella merkittävä työkyvyn edistämisen mahdollisuus.

Mikä valmisteluryhmän arvioimista vaihtoehtoista olisi mielestänne kannatettavin? Onko teillä tiedossanne jokin muu vaihtoehto, joka tulisi jatkotyöskentelyssä huomioida?

-

Lääkekorvaukset

Kommenttinne koskien lääkekorvausten osiota (luku 6)

Suomen Työterveyslääkäriyhdistys näkee keskeisenä, että rahoitusmallista riippumatta lääkkeen korvattavuus ei saa olla riippuvainen siitä, missä reseptin kirjoittanut lääkäri työskentelee reseptinkirjoitushetkellä. Muu kuin yhdenmukainen käytäntö tässä aiheuttaisi kohtuutonta epätasa-arvoa ja arvaamattomia seurauksia hoidon toteutumiselle. Myös työterveyshuollon asiakkaissa on henkilöitä, joilla on vaikeuksia ostaa lääkärin määräämiä lääkkeitä kustannusten vuoksi. Työntekijöiden sairauksien hyvä hoito on myös työkyvyn hyvää hoitoa. Mikä tahansa este asianmukaisen, tehokkaan hoidon toteutumisen tiellä voi johtaa myös työkyvyttömyyteen.

Mikä valmisteluryhmän arvioimista vaihtoehtoista olisi mielestänne kannatettavin? Onko teillä tiedossanne jokin muu vaihtoehto, joka tulisi jatkotyöskentelyssä huomioida?

-

Muita kommentteja ja huomioita

Onko teillä muita kommentteja tai huomiota monikanavarahoituksen purkamisen valmistelun jatkotyössä huomioitavaksi?

Kaikkineen monikanavarahoituksen purkaminen on kannatettava tavoite. Rahoitus tulisi ohjata hoidon laatua ja vaikuttavuutta turvaamaan siten, että kansalaisten työ- ja toimintakyky on

rahoituksen tavoitteena. Rahoittajalle pitäisi saada riittävä kannustin ennaltaehkäistä sairaudet, hoitaa oireet varhain ja kuntouttaa sairastuneet takaisin työ- ja toimintakykyisiksi mahdollisimman nopeasti. Nykyisellään rahoituksen pirstaleisuus johtaa myös järjestelmätason osaoptimointiin, eivätkä työkyvyttömyyden kustannukset näy riittävän suorasti sosiaali- ja terveyspalveluita rahoittaville.

Keinovalikoimaa ja rahoitusjärjestelmän yksityiskohtia pohtiessa STLY pyytää huomioimaan päätöksissä kansalaisten työkyvyn olennaisena tavoitteena. Kaikki keinot, jotka tähtäävät työikäisten parempaan toimintakykyyn esimerkiksi paremman hoidon saatavuuden ja nopeamman kuntoutuksen muodossa hyödyttävät myös Suomen huoltosuhteen korjaamisessa.

Anttila Anniina
Suomen työterveyslääkäriyhdistys ry